

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

614

Vragen van de leden **Heerts** en **Sansom** (beiden PvdA) aan de ministers van Justitie, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en van Economische Zaken over *het bericht dat de top van Trafigura wist van de afvaldumping in Ivoorkust*. (Ingezonden 18 september 2009)

1
Bent u bekend met het bericht «Top Trafigura wist van gifafval»?¹

2
Bent u bereid om, in navolging van het verzoek van Greenpeace, het Openbaar Ministerie opdracht te geven de zaak op basis van deze nieuwe informatie te onderzoeken?

3
Zijn er nog andere mogelijkheden om dit bedrijf bestuurlijk, financieel of strafrechtelijk aan te pakken? Zo ja bent u bereid deze te gebruiken om Trafigura aan te pakken?

4
Bent u bekend met het rapport van de speciale rapporteur van de VN, Okechukwu Ibeanu?²

5
Kunt u aangeven welke aanbevelingen die de speciale rapporteur aan de Nederlandse regering doet, u gaat overnemen en op welke termijn u dit gaat doen?

6
Indien u onverhoopt besluit één of meerdere aanbevelingen niet over te nemen, kunt u hier dan een onderbouwde toelichting op geven?

7
Kunt u aangeven of en op welke manier u er op gaat toezien dat de aanbevelingen die de speciale rapporteur richting Trafigura doet ook door dit bedrijf worden uitgevoerd?

¹ de Volkskrant, 16 september 2009.

² «Report of the special rapporteur on the adverse effects of the movement and dumping of toxic and dangerous products and wastes on the enjoyment of human rights».

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Economische Zaken, van Buitenlandse Zaken en van Verkeer en Waterstaat (ontvangen 9 november 2009)

1
Ja.

2
In Nederland wordt Trafigura vervolgd voor de uitvoer van afvalstoffen in strijd met het Verdrag van Bazel en de Europese Verordening inzake de Overbrenging van Afvalstoffen (EVOA) naar een

zogenaamde ACS-staat (Africa, Caribbean, South Pacific). Ook is de invoer van afvalstoffen in Nederland in strijd met de EVOA ten laste gelegd. Tevens is het verhullen van de aard en de herkomst van de gevaarlijke afvalstoffen ten laste gelegd. Het Openbaar Ministerie (het OM) vervolgt ook de president-directeur van Trafigura voor illegale export naar Ivoorkust. Daarnaast wordt ook degene die feitelijk leiding gaf aan de veronderstelde overtredingen van het Verdrag en de Verordening en aan de verhulling door Trafigura vervolgd. De eventuele berechting ter zake van de in Ivoorkust begane feiten is in eerste instantie een aangelegenheid voor de Ivoiriaanse autoriteiten. Het verrichten van opsporingshandelingen in Ivoorkust stuit bovendien op zeer veel praktische moeilijkheden. Aan rechtshulpverzoeken wordt geen medewerking verleend. Gebleken is dat het niet mogelijk is om onderzoek te (laten) doen in Ivoorkust. Om die redenen heeft het OM besloten ter zake van de mogelijk in Ivoorkust begane strafbare feiten geen vervolging in te stellen. Greenpeace heeft tegen deze beslissing een klacht op grond van artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering ingediend bij het Gerechtshof te Den Haag. Deze klacht

is inmiddels in het bezit van het OM. Het OM zal deze informatie bestuderen en betrekken bij zijn advies aan het gerechtshof. Tegen deze achtergrond bestaat derhalve geen aanleiding tot enige opdracht mijnerzijds hieromtrent.

3

Bestuur(srecht)lijk zijn er geen mogelijkheden. De in de Wet voorkoming verontreiniging door schepen opgenomen bestuursrechtelijke mogelijkheden (in specifieke gevallen inspectie van het schip en aanhouding van het schip) zijn van toepassing op alle buitenlandse schepen die zich in een Nederlandse haven bevinden. Omdat van deze situatie geen sprake meer is, zijn er geen bestuur(srecht)lijke mogelijkheden meer aanwezig. Dit geldt tevens voor de bestuur(srecht)lijke mogelijkheden (dwangsom of bestuursdwang) die de Wet milieubeheer biedt bij overtreding.

Voor wat betreft de strafrechtelijke mogelijkheden verwijs ik naar het antwoord op vraag 2.

4

Ja.

5 en 6

De Speciale Rapporteur heeft naar aanleiding van zijn bezoek aan Nederland in november 2008 drie aanbevelingen gedaan. Ten eerste beveelt hij aan de bestaande relevante wetgeving aan te passen om het mogelijk te maken schepen strenger te inspecteren en zo nodig een bepaalde tijd vast te houden. Ten tweede geeft hij in overweging een financieel mechanisme in het leven te roepen voor het verwerken van giftig en gevaarlijk afval. Ten derde beveelt hij aan de steun aan Ivoorkust voort te zetten.

De eerste aanbeveling is inmiddels opgepakt. Internationale en nationale regelgeving is doorgelicht en met name op het gebied van toezicht en handhaving zijn maatregelen genomen. De Speciale Rapporteur concludeert dan ook in zijn rapport dat Nederland inmiddels maatregelen heeft genomen en spreekt daarover zijn waardering uit. De conclusie van de doorlichting was dat de regelgeving voldoet. De wetgeving op het gebied van de verontreiniging door schepen bevat voldoende mogelijkheden om een schip te inspecteren en zonodig vast te houden. De verbeteracties die zijn

uitgevoerd op het punt van toezicht en handhaving hebben met name betrekking op het verbeteren van de samenwerking tussen de verschillende toezichthouders. De Tweede Kamer is bij brief van 8 oktober 2008 geïnformeerd over deze reeds uitgevoerde verbeteracties (Kamerstukken II, 2008–2009, 22 343, nr. 208).

De tweede aanbeveling veronderstelt dat financiële overwegingen invloed hebben gehad bij het besluit van de lokale overheid tot het terugpompen van het afval. Dat financiële overwegingen een dergelijke rol hebben gespeeld is echter niet vastgesteld. Zoals aangegeven in de bijlage bij de brief van de Minister van VROM aan de TK van 16 mei 2007 (Kamerstukken II, 2006-2007, 22 343, nr. 169) had het afval op grond van bestaande regelgeving niet teruggepompt mogen worden. De aan uw Kamer aangekondigde en uitgevoerde verbeteracties (de hierboven genoemde brieven aan uw Kamer van 16 mei 2007 en 8 oktober 2008), dienen er voor te zorgen dat deze regelgeving in de toekomst zal worden nageleefd. In dit licht is er dan ook geen aanleiding voor het instellen van een financieel mechanisme zoals aanbevolen. Tenslotte zal de regering het bestaande beleid voortzetten om nationale en internationale inspanningen te ondersteunen die de gevolgen van het dumpen van giftig en gevaarlijk afval bestrijden. Zoals bekend heeft Nederland actief bijgedragen aan de UNEP-activiteiten in Ivoorkust, zowel in financiële zin als door het detacheren van experts. De Tweede Kamer is hierover bij brief van 8 oktober 2008 geïnformeerd.

7

De wijze waarop Trafigura de aanbevelingen van de Speciale Rapporteur uitvoert wordt nauwgezet gevolgd. Nederland noch de Mensenrechtenraad heeft middelen om de uitvoering af te dwingen. Het kabinet zal de aanbevelingen van de Speciale Rapporteur echter nogmaals bij Trafigura onder de aandacht brengen.